

Силабус освітнього компонента Програма практики

Переддипломна практика

Шифр та назва спеціальності

072 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Освітня програма

Фінанси і банківська справа

Рівень освіти

Бакалавр

Семестр

8

Інститут

ННІ Економіки, менеджменту і міжнародного бізнесу

Кафедра

Обліку і фінансів (205)

Тип освітнього компонента

Спеціальний (фаховий), Обов'язковий

Мова викладання

Українська

Розробники

Манойленко Олександр Володимирович

Oleksandr.Manoylenko@khp.edu.ua

Доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і фінансів НТУ «ХПІ»

Досвід роботи - 24 роки. Автор понад 250 наукових і навчально-методичних публікацій.

Провідний лектор з курсів: «Фінансова інженерія», «Блок-чейн технології та криптотрейдинг», «Фінансовий менеджмент».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Мащенко Ольга Вікторівна

Olha.Mashchenko@khp.edu.ua

Доктор економічних наук, професор кафедри обліку і фінансів НТУ «ХПІ»

Досвід роботи - 20 років. Автор понад 85 наукових та навчально-методичних праць.

Курси: «Страхування та страхова справа», «Фінансові ринки», «Банківський менеджмент», «Ринок фінансових послуг», «Управління фінансовими ризиками», «Теорія міжнародних фінансів».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Переддипломна практика є невід'ємною складовою підготовки фахівців за спеціальністю «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Вона спрямована на систематизацію та закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, подальший розвиток

умінь і практичних навичок за спеціальністю. Під час проходження практики студенти оволодівають сучасним інструментарієм пошуку, обробки й аналізу даних фінансової, статистичної та управлінської звітності, техніко-економічних показників конкретного підприємства або фінансової установи, навичками оформлення результатів власних досліджень. Особливий акцент робиться на зборі та опрацюванні вихідних даних, необхідних для виконання бакалаврської роботи.

Мета та завдання

Систематизація теоретичних знань, подальший розвиток умінь і набуття практичних навичок у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Формат занять

Самостійна робота, індивідуальне завдання (звіт, щоденник практики), консультації. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Результати навчання

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т. ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т. ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

- ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.
- ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.
- ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.
- ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.
- ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
- ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
- ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
- ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.
- ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.
- ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
- ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

Обсяг освітнього компонента

Загальний обсяг – 180 год. (6 кредитів ECTS): самостійна робота – 180 год.

Тривалість практики

Тривалість практики – 4 тижні.

Передумови освітнього компонента (пререквізити)

Для успішного проходження переддипломної практики необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: дисципліни загальної та спеціальної (фахової) підготовки.

Особливості освітнього компонента, методи та технології навчання

Переддипломна практика може бути організована та проведена на підприємствах, в установах та організаціях усіх організаційно-правових форм власності (базах практики). Під час проходження переддипломної практики студенти знайомляться з такою інформацією про підприємство або фінансовою установою: організаційно-правова форма, галузева приналежність; місцезнаходження, основні економічні показники за звітний період, кількість працюючих; схема структури апарату управління та фінансового відділу; функціональні обов'язки фінансистів і сфера їх відповідальності на підприємстві та фінансових установах. Також здобувачі проводять аналіз планових та фактичних показників фінансово-господарської діяльності підприємства (установи чи організації), статистичної та бухгалтерської звітності; вивчають накази, розпорядження щодо організації обліку та внутрішнього контролю на підприємстві; застосовують різні методи для збирання первинної інформації відповідно до індивідуального завдання на практику для подальшого виконання дипломного проекту (роботи). Для керівництва практикою кожного здобувача кафедра обліку і фінансів призначаються керівники переддипломної практики. Обов'язками керівників практики від кафедри є розробка та надання здобувачам індивідуальних завдань та інших вказівок для проходження практики; контроль за своєчасністю формування та виконанням індивідуальних графіків проходження практики; консультування щодо виконання індивідуального завдання практики та оформлення документів з практики; своєчасне оформлення відгуку і попередня оцінка роботи здобувача на практиці на підставі перевірки звіту з практики, результатів виконання індивідуального завдання. Для керівництва практикою кожного здобувача керівник підприємства – бази практики призначає керівника переддипломної практики. Обов'язками керівників практики від підприємства є контроль дотримання здобувачами трудової дисципліни та техніки безпеки; розробка та надання здобувачам інших вказівок для проходження

практики; контроль за своєчасністю формування та виконанням індивідуальних графіків проходження практики; консультування щодо виконання індивідуального завдання практики та оформлення документів з практики; створення умов для якісного виконання програми практики та сприяння здобувачам у отриманні матеріалів для звіту і отримання професійних навичок здобувачами; своєчасне оформлення відгуку (оцінивши ставлення до роботи, дотримання трудової дисципліни, рівень теоретичної та практичної підготовки тощо) і попередня оцінка роботи здобувача на практиці на підставі перевірки звіту з практики, результатів виконання індивідуального завдання та інших документів з практики.

Методи навчання:

- самостійна дослідницька робота;
- консультування із науковим керівником;
- робота з науковою літературою та базами даних.

Технології навчання:

- використання Internet-ресурсів;
- обробка даних;
- візуалізація результатів досліджень.

Тематика індивідуального завдання

Тематика визначається з урахуванням місця практики за згодою керівників від навчального закладу та місця проходження практики.

Література та навчальні матеріали

1 Рекомендації про проведення практики студентами вищих навчальних закладів України:

Рішення вченої ради Державної наукової установи «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» Міністерства освіти і науки України від 24.04.2013 р., протокол № 5. URL :

https://ifk.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/8/2018/03/recom_IZO.pdf

2 Положення про організацію освітнього процесу в НТУ «ХПІ»

<https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/wp-content/uploads/sites/43/2024/01/Polozhennya-proorganizatsiyu-osvitnogo-protsesu.pdf>

3 Стандарт вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: Наказ МОН України від 24.05.2019 р. №729. URL:

<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/28/072-finansi-bankivska-sprava-ta-strakhuvannya-bakalavr.pdf>

4 П'ятак Т.В., Кочетова Т.І. Переддипломна практика. Методичні вказівки до проходження переддипломної практики для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» денної та заочної форми навчання. Харків : НТУ «ХПІ», 2024. 40 с. URL: https://web.kpi.kharkov.ua/acctfin/wp-content/uploads/sites/32/2024/02/Metod_vkazivki_do_pereddipl_praktiki_bakalavra.pdf

5 Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>

6 Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. // Верховна Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

7 Про страхування: Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX. // Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20>

8 Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. // Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

9 Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. // Верховна Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>

10 Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI// Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

- 11 Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон від 16.07.99 р. № 996-XIV/ Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/996-14>.
- 12 Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, затверджені наказами Міністерства фінансів України. URL: <https://buhgalter911.com/uk/normativnaya-baza/instr-planrah/standartbuhgalterskogo/>
- 13 Політика академічної доброчесності в Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут». URL: <https://web.kpi.kharkov.ua/phd/disertatsijna-rada/politikadobrochesnosti/>.
- 14 ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=64411.
- 15 ДСТУ 3008:2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=64463.
- 16 СТВУЗ-ХПІ-1.03-2007 ССОНП. Нормоконтроль документів у сфері навчального процесу. Порядок організації та проведення
- 17 СТЗВО – ХПІ – 2.01-2021 ССОНП. Дипломні проекти та дипломні роботи. Загальні вимоги до виконання (зі змінами)
- 18 СТЗВО-ХПІ-3.01-2021 ССОНП. Текстові документи у сфері навчального процесу. Загальні вимоги до виконання (зі змінами)

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності здобувача та розподіл балів

Академічні успіхи здобувача вищої освіти визначаються за допомогою критеріїв та системи оцінювання знань та умінь здобувачів, яка використовується в НТУ «ХПІ»:
<https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/wp-content/uploads/sites/43/2024/01/Polozhennya-pro-kryteriyi-otsinyuvannya-znan-ta-vmin-i-pro-rejtyng-zdobuvachiv.pdf>

Основні завдання переддипломної практики відображаються в Щоденнику практики в якому, здобувач записує зміст і обсяг виконаної роботи, а також її результати протягом всієї практики. Основним документом про виконання програми переддипломної практики є письмовий Звіт, який разом з Щоденником практики подається на рецензування керівнику практики від кафедри у термін, який регламентується нормативними й методичними документами з організації і проведення практики. Повнота викладення матеріалу, відповідність структури звіту вимогам, рівень теоретичної та практичної підготовки тощо – 60% від загальної суми балів. Оцінка керівника від бази практики (виконання завдань практики, ініціативність, творчий підхід) – 40% балів. Кожна зі складових загальної оцінки оцінюється за 100-вою шкалою.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і доброчесності

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність,

відповідальність, в тому числі під час відвідування бази практики. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, керівником практики, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХП» розміщено на сайті: https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/?page_id=208

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Олександр МАНОЙЛЕНКО

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Марина ШЕВЧЕНКО